

SZAKSZERVEZETI ÉRTESÍTŐ

A MAGYARORSZÁGI SZAKSZERVEZETI TANÁCS HIVATALOS KÖZLÖNYE.

MEGJELENIK MINDEN HÓ ELSŐ SZOMBATJÁN.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:

A szakszervezeti tanács kö elékéhez

JÁSZAI S.

tartozó szervezetek központjál e

ELŐFIZETÉSI ÁRA:
Egész évre 2 korona 40 fillér.

Budapest, VIII., Bérkocsis-utca 1. sz.

— lapot ingyen kapják. —

A vidéki szakszervezeti mozgalom.

Az utóbbi három évben a vidéki szakszervezeti mozgalom rendkívüli módon fejlődött. Az országos szövetségek behatoltak olyan helyekre, ahol helyi szervezet nem igen alakulhatott volna. Százával alakultak a csoportok és a szervezethez ereje mindenütt abban nyilvánult, hogy a munkások gazdasági helyzetükön törekedtek enyhíteni és ezt a törekvést a legtöbb esetben siker is koronázta. De úgy, mint a fővárosban, a vidéken is azt eredményezte a szakszervezeti mozgalom, hogy a munkálátók ellenakcióra szervezkedtek. Segítségükre siettek a kormány és hatóságok. Es nem tagadjuk, hogy ha általánosságban az üldözések nem is ártnak a mozgalomnak, sok vidéki városban a szervezetek ellen indított hájsza nem maradt nyomtalanul.

A kizárások első következménye volt a tagok nagy fluktuációja. Az építő és rokonszakmabeli munkások tömegesen elhagyták közseégeiket. Ez ugyan nagy bajt okozott a munkáltatóknak, mivel munkások nélkül maradtak, viszont a szervezetek is érezték ennek káros hatását. A legjobb szervezők voltak azok, akik legelőször hagyták el munkahelyüket, mivel rendszabályozva voltak. Így a szervezetek vezető nélkül maradtak és sok helyen a hanyatlás jelei mutatkoztak. Ezen a bajon segíteni kell, még pedig gyorsan.

A segítség módját megadta a negyedik szakszervezeti kongresszus, amely a vidéki szakszervezeti bizottságok alakítását határozta el, illetve a vidéki csoportok helyi centralizációját. Ez a centralizáció nem jelenti azt, hogy a csoportok egymásba olvadjanak, hanem örendelkezési joguk megtartásával, egymással szövetkeznek a munkások gazdasági és szellemi érdekeinek megvédésére. A gyakorlat azt igazolta, hogy az izoláltan álló szervezet, bármilyen erősnek érezze magát, olyan, mint az egyedül álló munkás. Utóbbi csak akkor bírja érdekeit megvédeni, ha társaival egyesül, és ugyanez áll szervezetekre nézve. Ma már nincsen ország, amelynek szakszervezetei nem alkottak volna maguknak a magyarországi szakszervezeti tanácshoz hasonló központot. Ez a központ egyesíti a szervezeteket

és támadások esetén a támadók nemcsak a megtámadott szervezettel, hanem a szervezett összmunkássággal állanak szemben.

Sőt tovább megyünk. A munkásság szervezése ma már az egyes országok határain túl is terjed. Azok a szervezetek, amelyek a magyarországi szakszervezeti tanács kötelékéhez tartoznak, egyszersmind a nemzetközi köteléknek is tagjai. Ez a körülmény az, amely nemcsak az önbizalmat fejleszti, hanem kifelé is hatalmat és tekintélyt nyújt a szervezeteknek.

Nem elég azonban, ha a szervezeteknek meg van az ő saját központjuk, a viszonyok szükségessé tették, hogy községenként is szövetkezzenek. Németországban már évek óta működnek az úgynevezett Gewerkschaftskartellek (szakszervezeti kartellek), amelyek helyi jellegűek és a munkásságnak már eddig is kitűnő szolgálatot tettek. Céljuk a helyi szervezetek fejlesztése és védelme. Amit az egyes, különösen kisebb vidéki szervezet nem bír elérni, azt szövetkezve könnyen elérheti. Csak egyet említsünk, az oktatás rendszeresítése lehetetlen, ha a szakcsoportok izoláltan állnak. A jogvédelem és utasszálló és számos más kérdés csak egyetértő közös munkálkodással oldható meg. A munkásbiztosító pénztári választások és a hatóságokkal szemben való követelések sem vezetnek eredményhez, ha a munkásszervezetek nem működnek együtt.

Mindezek a szempontok sürgős köteletségévé teszik a vidéki szakcsoportoknak, hogy alakítsák meg a vidéki szakszervezeti bizottságokat. A szakszervezeti tanács a maga részéről segítségére lesz a vidéknek és főfeladatának tekintti, hogy a mozgalmat az egész országban erősítse. Ma még olyan a helyzet, hogy az országos szövetségek központjai minden csekélység miatt kénytelenek alkalmazataikat a vidékre küldeni; ha a szakszervezeti tanács rendbe hozza a vidéki mozgalmat, akkor a szövetségek sok költségtől és fáradságtól kiméltetnek és busás kamatot hoz a felemelt járulék, amit a szakszervezeti tanács fentartására fizetnek.

Magyarországon, bár a szervezett munkások arányszáma az ipari munkásokhoz képest, nagyobb mint sok külföldi országban, mégis még igen sok

munka vár reánk. A szervezetlen munkásoknak száma még meglehetősen nagy. Ezeket felrázni és a szervezetekbe bevonni, vagy ha szükséges újabb, szervezeteket létesíteni, nemcsak a központi szak-szervezeti tanács, hanem a vidéki városokban már fennálló vagy később létesítendő szakszervezeti bizottságok feladatai közé tartozik.

Az új ipartörvény tervezete.

Három szakszervezeti kongresszuson foglalkoztak a szervezett munkásság képviselői az ipartörvény revíziójával. Határozatokat hoztak, amelyek az ősi és a gazdasági viszonyoknak meg nem felelő törvény alapos revízióját célozták. Határozataikat a szakszervezeti tanács memorandum alakjában, több ízben terjesztette a kereskedelemügyi miniszter elé. Ugyanigy tettek az iparosok is. A munkások kívánságai semmiképpen sem voltak tulzottak, hanem a legtöbb kultúrországban már érvényben levő munkásvédelmi intézkedések életbeléptetését célozták. És nemcsak a jogos önvédelem, nemcsak a modern haladás eszméi vezérelték a munkásokat, midőn határozataikat hozták, hanem az ipar felendülésének kérdése is, jól tudja azt, hogy egészséges munkásság nélkül nincsen ipar, nincsen gazdasági lendület.

De ha nem is követelt volna a szervezett munkásság, ha memorandumait nem intézte volna a kereskedelemügyi miniszterhez, az utóbbi évek eseményei: a munkások eredménytelen üldözésén, a százezrek kivándorlásán okulhatott volna a kereskedelmi kormányzat. A törvénytervezet azonban az ellenkezőt mutatja. A tervezet készítői nem okultak. Hiába volt a nagy reklám, a tervezetben modern gondolatot nem találunk, hanem igen is kifejezésre jutnak az iparosok maradi óhajai. A munkások kívánságairól és igazi munkásvédelemről szó sincs a tervezetben. A törvényjavaslat készítői, csak azért, hogy az elfogult iparosok kívánságait kielégítsék, a gyakorlati élettel és a gazdasági viszonyokkal összeegyeztetetlen intézkedéseket ajánlanak. A régi céhrendszere emlékeztető intézkedések egész sorozatával találkozunk a tervezetben. Így a képesítéshez való kötés még jobban meg van szorítva, mint a régi ipartörvényben. A tanoncvizsgák, olyan intézkedések, melyeket maradi iparosok követeltek, de amelyek a technika fejlődésével feleslegessé váltak. A munkamegosztás és a gépek térfoglalása mellett semmi gyakorlati célja sincs a vizsgázásnak. Amerikában például a mienkhez hasonló inaskodás nincsen, de azért az amerikai ipari termékek jobbakként, mind bármely európai ország termékei.

A modern technika egyik természetes következménye a szabad ipar és minden ezt célzó korlátozás ellenkezik a természetes haladással. A törvény tervezői, tehát hiába kérkedtek azzal, hogy az ő munkájuk modern gondolatokon alapszik. Az ellenkező áll, az elfogult és maradi bürokratizmus vonul végig munkájukon. A fejlődött gazdasági viszonyokkal egyáltalán nem számoltak, mert olyan törvényes szabályokat javasolnak, amelyek látszólag a kis- és nagyipart egyaránt boldogítanak, a valóságban azonban kivihetetlenek.

A magyar ipar bajain egy dolog segíthetne: egészséges és fogyasztóképes munkásosztály. És éppen ezt nem kívánják a törvény tervezői. Javaslataikon végig vonul az a tendencia, hogy a munk-

káltatóknak mindent, a munkásoknak pedig semmit. Munkásvédelmi tekintetben nincs újítás a tervezetben. A munkaidő nincs meghatározva, az éjjeli munka nincsen korlátozva és a női és gyermekmunka is a régi marad.

Ugyanakkor, mikor a legtöbb európai államban a munkaidő maximumát már rég megállapították, az új törvényjavaslat még reggel 6 órától este 8 óráig állapítja meg a munkaidőt. Ezen a téren Oroszország is előbbre haladt, mert ott már több mint egy évtizeddel ezelőtt cári ukázzal állapították meg a gyári munkások munkaidejét napi 11 órára.

A nyilvánosságra került tervezet csak egy része az ipartörvénynek. A folytatását is megígérték. A most kicsajtott rész XVIII fejezetből áll. A tervezet első része az iparüzés feltételeit tárgyalja, a második rész az iparoktatásról, a harmadik a munkásvédelemről szól. Miután ez utóbbi érdekli leginkább a munkásokat, ezt ismertetjük kivonatossan.

A XVII. fejezet a munkáviszonyt szabályozza. És itt mindjárt reakciós intézkedésre bukkanunk. E fejezet kimondja, hogy a napszámokon és ideiglenesen alkalmazott oly munkásokon kívül, kik tanulók nem voltak, minden munkásnak munkakönyvvvel kell bírnia, melyet az iparhatóság állít ki. A férjes nő férje beleegyezése nélkül is nyerhet munkakönyvet. Hogy mire való a munkakönyv, azt a tervezet készítői mondhatnák meg. A gyakorlati életben rendkívül nagy kellemetlenséget okoz a munkáltatóknak és a munkásoknak egyaránt. Középkori intézkedés ez, amely megszegyenitő a munkásra nézve és modern államban már sehosem alkalmaznak. A régi ipartörvény csak az ipari munkásokat kötelezte a munkakönyv kiállítására, az új, a «modern» javaslat már a kereskedelmi alkalmazottakat és magántisztviselőkre is kiterjeszti a munkakönyvet. Két szakszervezeti kongresszus követelte már a munkakönyvek megszüntetését, de a miniszteriumban csak a munkáltatók óhajait méltatták.

Ez a fejezet kötelezi a munkáltatókat, hogy ha a műhelyében ötnél több munkást alkalmaznak, a nyilvántartás vezetésére, a telepükön kívül alkalmazott munkásokról külön nyilvántartást kötelesek vezetni; a munkakönyv akkor sem tartható vissza, ha az alkalmazott törvény- vagy szerződésellenesen lép ki. Más helyen pedig ugyanaz a tervezet azt mondja, ha az alkalmazott a munkaviszonyból törvény- vagy szerződésellenes módon jogtalanul kilép, a munkádó az iparbiróság intézkedéséig az alkalmazott munkakönyvét visszatartja.

Hogy ezen határozottan ellentétes intézkedések-ből melyiket kívánják a tervezők fentartani, azt nem tudhatjuk, de ilyen ellentmondások joggal arra következtetnek, hogy a tervezet nem valami nagy gondossággal készült. Pedig az urak évek hosszú során át dolgoztak ezen a munkán, és ha már nem is modern, de legalább érthető törvényjavaslattal léphettek volna a nyilvánosság elé.

Azt mondja továbbá ez a fejezet, hogy: Ha a munka a szerződési, vagy törvényes kellékeknek meg nem felel, a munkaadó követheti annak kijavítását, ha a munkás ezt tenni vonakodik, arról költségei megtérítésének követelése mellett, maga gondoskodhat. Az alkalmazott a szándékosan, vagy súlyos gondatlanságból okozott kárért felel csupán. Az alkalmazottnak járó bérből csupán a lakás- vagy földhasznélvezetnek bére, élelmiszerek ára, a munkához szükséges anyagoknak értéke vonható le csupán a munkabérből.

Eszerint a munkáltatók kényszeríthetik alkalmazottaikat, hogy házaikban lakjanak és fogyasztási szöveteiketben szerezzék be élelmiszereiket. Így van ez a bányavállalatoknál, ahol a munkásokat kétszeresen nyúzzák, amennyiben a csekély munkabért lakbér és élelmiszerek címén szedik el tőlük. A javaslat szerint ez a jövőben is meg lesz engedve és a gyárosok alakíthatnak fogyasztási szöveteiket és építhetnek házakat és munkásaikat arra kényszeríthetik, hogy teljes keresményüket oda vigyék.

A mostani viszonyokhoz képest nem sokat változtat a törvénytervezet azon intézkedése, hogy a munkabér a munkaidő alatt fizetendő, ezt napközi munkaszünet alatt, vagy munkaszüneti napon fizetni nem szabad. A gyakorlatban ez ugyanis a legtöbb helyen megvan.

A törvénytervezet továbbá taxative felsorolja azokat az eseteket, melyekben az alkalmazott azonnal elbocsátható, illetőleg helyét azonnal elhagyhatja. Ezen a téren nincsen nagy eltérés a régi törvénytől. A munkás elbocsátható, ha intés dacára az üzlet, vagy házbiztonságát veszélyezteti, ha a munkáltatónak szándékosan, vagy jogellenesen kárt okoz stb. A munkás elhagyhatja munkahelyét, ha a munka folytatására képtelenné válik, ha a munkáltató esetleg bántalmazza stb. Egy külön fejezet szól a munkarendről, melynek 402. §-a szerint mindazt kell tartalmaznia, ami az alkalmazottak összességét, vagy azoknak a munka különböző természetére szerint megosztott egyes csoportjait érdekli. A munkáltató a munkarend megállapításánál módot köteles adni nyolc éven felüli alkalmazottainak, hogy észrevételeiket megtehessek. Ez is egyike az ugynevezett «modern» intézkedéseknek. A munkarend megállapításánál csak azoknak az alkalmazottaknak a véleményét kéri ki, akik nyolc éven felül vannak egy helyen. Miután pedig ilyen alkalmazottak csak igen ritkán találhatók, a munkáltatók önkényesen állapítják meg a munkarendet, amelynek szabályait a munkások kötelesek betartani. A legegyszerűbb igazság azt követelné, hogy a munkarend megállapításához az egy üzemben levő alkalmazottaknak legyen szavuk. De ez kellemetlenséget okozna a munkáltatóknak és így a tervezők egyszerűen lehetetlenné teszik.

A javaslat, mint már említettük, a munkaidőről is szól, de ebben sincs köszönet. A nőalkalmazottak és a tizenhat évet be nem töltött alkalmazottak csak nappali munkaidőben alkalmazhatók. Ezeknek megszakítás nélkül tizenegy óra éjjeli pihenő biztosítandó. A nappali munkaidő reggel 6-tól esti 8-ig, az éjjeli esti 8-tól reggeli 6 óráig terjed.

Ebben az intézkedésben a tervezőkön kívül senki sem talál munkásvédelemre. Mikor a szervezett munkásság már a kilenc órai munkaidőnél tart, akkor készül egy javaslat, mely a tizennégy órai napi munkaidőt engedi. De ebben is kivételek tehetők. Ugyanis fentiek szerint a tizenhat évet be nem töltött női alkalmazottak éjjel nem dolgozhatnak. Ezt a tilalmat az iparfelügyelő egyszerűen felülgésztheti. Korlátozva van a munkaidő tizennégy éven aluli munkásokra napi hét órára, tizenhat éven aluli munkásokra napi nyolc órára és tizenhat évüket betöltött munkásokra kilenc órára. Ez a régi törvényhez képest haladást mutatna, azonban a tervezet szerint a kereskedelmi miniszter megengedheti, a fiatalok számára éjjel való alkalmaztatását s így a haladás csak papíron marad. A tulmunkát szerződés alapján szintén megengedi a tervezet.

A felnőtt férfi-alkalmazottakra úgy intézkedik a

tervezet, hogy 5 órán át egyhuzamban teljesített munka után félórai és délbén, illetve az éjjeli munkaidő közepén, 1 órai munkaidő biztosítandó.

Intézkedéseket tartalmaz a tervezet, hogy az egyes iparágakban mily fiatalok alkalmazhatók és milyenek nem. Nők, a születést követő 4 héten belül a törvény alá eső munkaviszonyokban nem alkalmazhatók, orvosi bizonyítvány alapján ez meghosszabbítható 6 hétre. Előírja a törvénytervezet, hogy mily gépeknél alkalmazandók balesetelhárító készülékek, hogy mily iparegészségügyi óvintézkedések és mily műhelybiztonsági berendezések létesítenek. A felvonók, emelőgépek fogókészülékkel szerelendők fel, aknanyílásaik önműködő készülékkel zárandók el. A hajtógépek megindítását az egész telephelyen hallatszók jel előzze meg, stb.

A törvény rendelkezéseinek végrehajtását ellenőrzik az iparfelügyelőségek, melyeknek feladata munkásjóléti intézményeket is kezdeményezni. Ezen túl minden vármegyei törvényhatóság területén szerveztetik egy iparfelügyelőség. A kereskedelmi miniszter felhatalmazást nyer, hogy a nőmunkásokra vonatkozó intézkedések ellenőrzése céljából az iparfelügyelőségi személyzet létszámában nőket alkalmazzon.

És ezután következik a tervezetnek egy része, amely méltó a mostani koalíciós kormányhoz. Ez a rész a munkásokat szerzett jogaiktól megfosztja. Eddig a szakszervezeti munkaközvetítés kifogástalanul működött s nemcsak a munkásokat, hanem a munkáltatókat is kielégítették, mert szakképzett, intelligens munkásokat csak a szakszervezeti közvetítés útján lehetett nyerni. A szakszervezeti közvetítés mindamellett, hogy az államnak és a községnek egy fillérébe sem került, jobb, mint az állam által kitarított és rengeteg összeget felémésztő munkaközvetítő intézet. A tervezet szerint az ipari alkalmazottak munkaközvetítése kizárólag közfeladat lesz, mely felében az állam, felében a község terhére megy. Minden község, melyben a lakosok száma a 10.000-et meghaladja, a 10.000-nél kevesebb lakost számláló községek pedig létesíthetnek munkaközvetítő intézetet. A kereskedelemügyi miniszter a belügyminiszterrel egyetértőleg jogosult kötelezni az ily községet közvetítő felállítására. A munkaközvetítés kerületi és országos kiépítése végett a kereskedelmi és iparkamarák székhelyein kerületi, Budapesten pedig országos munkaközvetítő főintézetet szervez, ez utóbbit tekintettel arra, hogy az a munkaközvetítés országos irányítására is hivatva van.

A sok igazságtalanság között, melyet a törvénytervezetben találhatunk ez a legkihívóbb, amely ellen a szervezett munkásoknak tiltakozni kell. A miniszter — és ezt vallotta a harmadik szakszervezeti kongresszus is —, hogy a munkaközvetítő csak akkor kielégítő, ha az a munkások kezében van.

A szervezett munkásságnak minden körülmények között állást kell foglalni a törvényjavaslattal szemben. Mindenekelőtt követeljük, hogy úgy mint a munkáltató testületeknek, a munkásszakszervezeteknek is küldjék meg a törvényjavaslatot, mert eddig még ez sem történt. Lehet, hogy azért nem, mert a törvény tervezői félnek a munkások kritikájától.

Közös ellenállási pénztár.

Az eszme nem új, melyet a negyedik szakszervezeti kongresszus elhatározott. Külföldön és különösen Németországban több ízben merült fel az az eszme, hogy a munkáltató szervezetek támadá-

sait, még akkor is, ha ezek egyes szervezetek ellen irányulnak, közösen kell visszaverni. A mostani küzdelmekben és ezt a mult évben láttuk, a leg-erősebb szervezet is rászorulhat a többi szerve-
zetek támogatására. Ezért határozta el a szakszerve-
zeti kongresszus a közös ellenállási pénztár alakí-
tását, amely azonban csak védelmi harcok esetén
vehető igénybe. A szakszervezeti tanács azt az
utasítást kapta, hogy az ellenállási pénztárra vo-
natkozó szabályzatot dolgozza ki és ezt terjessze
a szabad szervezetek vezetőségei elé. A tervezet a
következő:

A központositott ellenállási pénztár.

(Tervezet.)

Az országos szabad szervezetek vezetőségei a
IV. szakszervezeti kongresszus ama határozata foly-
tán, hogy országos ellenállási pénztár alapították,
a következőkben állapodnak meg:

1. Tömegkizárások által sújtott munkások segé-
lyezése céljából országos központi pénztár alapít-
tandó, melybe minden tag 2 fillért fizet hetenként.

2. Minden, a szakszervezeti tanács kötelekéhez
tartozó szervezet köteles a központositott ellen-
állási pénztár illető járulékot tagjaitól beszedni.

3. A helyi szabad szervezetek kötelesek a 2 fil-
lér járulékot hetenként beszedni és az ily módon
befolyt összeggel havonként a saját országos szer-
vezetüknek beszámolni. Az országos szervező bi-
zottságok viszont a befolyt összegeket negyed-
évenként tartoznak a szakszervezeti tanács által
kezelt pénztárba szállítani.

4. A befolyt összeget a szakszervezeti tanács
kezeli, a felügyeleti és segélyutalási jog azonban a
szakszervezeti választmányt illeti.

5. Az országos szervező bizottságok minden le-
számolásnál tartoznak pontosan kimutatni, hány tag
fizette a központot illető járulékot.

6. Az országos központositott pénztár csak na-
gyobb védelmi harcok esetén vehető igénybe és
a segély csak a harc ötödik hete után folyósít-
ható.

7. Az országos központositott ellenállási pénz-
tárba befolyt összegek időnként nyilvánosan nyug-
táztatnak.

8. Támadó sztrájkok vagy részleges jellegű ki-
zárások a központositott ellenállási pénztárból nem
segélyezhetők. Nem segélyezhetők az olyan általá-
nos jellegű kizárások sem, melyek az illető szak-
mák részleges sztrájkjai vagy bojkottjai által elő-
idéztek.

9. A segélyek kiadása és mérve fölött minden eset-
ben a szakszervezeti választmány határoz.

10. Kivételesen sürgős esetben felhatalmaztatik a
szakszervezeti tanács, hogy 1000 koronáig terjedő
összeget, a 7. pont figyelembevételével, kiutalhas-
son. Ezt azonban tartozik a szakszervezeti választ-
mánynak utólagos jóváhagyás végett bejelenteni.

11. A segélyt csak azon szakmák vehetik igénybe,
melyek legalább egy éven keresztül fizetik a járú-
lékot.

12. Az olyan szakmák, melyek a közös alaphoz
nem járulnak, a központositott ellenállási pénztár-
ból semmi körülmények között nem segélyezhetők.

Nem kaphatnak segélyt továbbá az olyan szak-
mák, amelyek a járulékkal két negyeddal hátralék-
ban vannak.

13. E szabályzatot, kivéve a központositott ellen-
állási alaphoz vonatkozó kongresszusi határozatot,
csak a szakszervezeti tanács az országos szabad
szervezetek meghallgatásával változtathatja meg.

London és Budapest.

Anglia iparállam, ahol alig van mezőgazdaság.
Ott nem agráriusok a parancsolók a parlamentben,
nem folyik a «mezőgazdaság védelme és fejlesztése»
államköltségen. London sok milliónyi népessége
számára a külföld szállít must, gabonát. A vasut-, a
hajószállítás költségei természetesen nagyon emelik
az élelmiszerárakat, hiszen némelyik élelmiszert az
Océánon vagy fél Európán át kell Angliába szállí-
títani.

Magyarország mezőgazdasági állam, amelyet a
földbirtok tulajdonosai igazgatnak. Budapest nem
is egy millió főnyi lakosságának élelmiszerét arány-
lag közelről, nem is száz vagy legfeljebb néhány
száz kilométerről kell a fővárosba szállítani. A vasuti-
költség aránylag csekély s minthogy az ország-
nak relatív fölöslege van mezőgazdasági termékek-
ben, Budapesten hihetetlen olcsóság volna termé-
szetes.

Ezek után nézzük az élelmiszerárakat. Londonból
a legutóbbi kimutatás, amely az élelmiszerárakról
rendelkezésemre áll, november havi átlagot tüntet
fel. A kimutatás adatait angol sulyról és pénzről
kilogramma és magyar pénzre átszámítva, a követ-
kezők voltak a kicsinyben vásárolt közepes minő-
ségű élelmiszerek árai:

Kenyér	1 kg.	28 fill.
Liszt	1 »	37 »
Marhahus	1 »	130 »
Borjúhus	1 »	110 »
Sertéshus	1 »	110 »
Tojás	1 drb	10 »
Vaj	1 kg.	130 »
Tej	1 liter	40 »
Cukor	1 kg.	50 »
Só	1 »	8 »
Káposzta	1 drb	15 »
Burgonya	1 kg.	30 »
Rizs	1 »	40 »
Sajt	1 »	120 »

Összehasonlításhoz itt közöljük a Budapest fővá-
rosi statisztikai hivatal kimutatását a vásárcsarnoki
élelmiszerárakról. Az alábbi adatok szintén közepes
minőségű árukra vannak átszámítva, a kicsinyben
való eladásra vonatkoznak és tavaly november
hónapról szólnak. Ezek szerint:

Kenyér	1 kg.	30 fill.
Liszt	1 »	37 »
Marhahus	1 »	175 »
Borjúhus	1 »	230 »
Sertéshus	1 »	190 »
Tojás	1 drb	10 »
Vaj	1 kg.	275 »
Tej	1 liter	27 »
Cukor	1 kg.	84 »
Só	1 »	26 »
Káposzta	1 drb	16 »
Burgonya	1 kg.	12 »
Rizs	1 »	55 »
Sajt	1 »	250 »

Az összehasonlítás szerint a magyar agrárius-
állam fővárosában drágább a kenyér, mint az angol
iparállamban, pedig a liszt ára egyenlő. A borjúhus
ára kétszeres nagyobb nálunk, a többi húsé is
másfélszeres. A tojás nem drágább, de a vaj két-
szeres áru. A só árát is felszórólta a sótermelő
magyar állam monopóliuma. A cukor ára a londoni-
nak kétszerese felé közeleg. Még a káposzta is
drágább nálunk. A rizs ára — pedig nálunk is

terem — több, mint egy harmadával nagyobb Budapestén. A sajtó ára a dupláját is meghaladja.

Egyedül a tej az, amely olcsóbb nálunk. Ennek az árának természete magyarázatot ad a drágaság okaihoz is. A tejet nem lehet kiszállítani, nem bírja a hosszú utat megromlás nélkül, tehát nagyobb benne a hazai kínálat. Amit azonban ki lehet szállítani, azt kiszállítják. Angliában nincsenek élelmiszer-vámok nálunk mesterségesen elzárják a határt a balkáni mezőgazdaság termékei elől. Az agráriusoknak határozott kell és magas vám a mezőgazdasági termékekre, mert az növeli az árakat. Tehát nálunk, az itthoni liszt épp oly drága, mint a hosszú úton Angliába kiszállított magyar liszt Londonban. Állattenyésztés alig van Angliában a husfogyasztáshoz képest, de a hus mégis oly olcsó, hogy a háromszor nagyobb keresetű angol munkás kétszerannyi, másfélszernyi húst kap ugyanazon a pénzen, amelyen Budapestén egy kilót árulnak. Az angol állam ugyanis a vámnélküliséggel — amennyiben rajta áll — szállítási kedvezményekkel szorítja le a hus árát, de a magyar állam aránylag olcsóbban szállítja Bécsbe a magyar marhát, mint Budapestre.

Az élelmiszeruzsorások csak kihasználják a helyzetet, amelyet kormányuk teremt számukra. A kormány még azzal sem törődik, hogy az agráriusok kedvéért felszámolt árak a munkabérek emelkedését, a kapitalista profit csökkenését vonják maguk után. Hogy pedig a magas árakat teljesen lehetetlenné teszi a munkásság egészséges táplálkozását, valóságos lassu inséget idéznek elő — azzal pláne nem törődnek. Sőt. Az agráriusok minisztere nem is oly régen jelentette ki, hogy fél a husárak csökkenésétől!

A magyar «nép atyja» fél attól, hogy a magyar nép egyszer jól talál lakni... *Bresztovszky.*

SZAKSZERVEZETEK KÖRÉBŐL.

Évi jelentések. Az év elején egymásután jelennek meg az országos szövetségek jelentései, amelyek egyenként és összefoglalva tanúságot tesznek arról a hatalmas kulturális tevékenységről, melyet szervezeteink kifejtének. A hozzánk beküldött jelentések közül adjuk a következő kivonatokat:

Az ácsmunkások szövetsége mindamellett, hogy az egész országban védelmi harcai voltak, az 1907. évben is szépen fejlődött. Ezt igazolja a szövetség bevételei. Míg 1906-ban még 52 heti járulékot fizettek a tagok, addig 1907-ben csak 40 hetet. A bevétel azonban az előző évhöz képest nem csökkent. A kimutatás szerint az 1906-ik évhöz képest 415-tel többen tettek eleget szervezeti kötelezettségüknek. A szövetség körülbelül 2000 koronát fordított könyvtárakra, tagok segélyezésére 3876 koronát. A szaklap bevétele volt 15.409 korona. A szövetség vagyona 28.054 korona.

A budapesti kávéfőzők szakegyesülete, amely 1907-ben 9 hónapig volt felfüggesztve, is közzétette jelentését. Valami nagy haladást természetesen nem tud felmutatni, mert hiszen a tagok csak három hónapon keresztül fizethették a járulékot. A taglétszám a felfüggesztés dacára, nemcsak hogy nem csökkent, hanem még tetemesen emelkedett is. A felfüggesztés idején volt az egyesületnek 500 és ma 800 fizető tagja van. Az egyesület készpénzállománya 3088 korona.

A famunkások szövetsége igen örömdetes jelentéssel lépett a nyilvánosság elé. A kutyaszöveget garázdálkodása nem bírta gyöngíteni ezt a

munkásszervezetet, sőt ellenkezőleg, az 1907. évben is emelkedett a taglétszám. A famunkás szövetség fejlődését mutatják a következő számok: 1905-ben bevétel 67.773, 1906-ban 115.552, 1907-ben 138.253 korona. A szövetség bevételeinek emelkedésével arányosan, sőt mondhatjuk, hogy a bevételek emelkedésével összehasonlítva, aránytalanul emelkedtek a segélyezésre kiadott összegek. A következő számok nyújtanak erről felvilágosítást: Munkanélküli és utassegélyre kiadott a szövetség 1904-ben 3124, 1905-ben 16.691, 1906-ban 43.635, 1907-ben 98.772 koronát. Amíg tehát a bevételek 15%-kal emelkedtek, addig a munkanélküli és utassegélyre kiadott összegek több mint 100%-os emelkedést mutatnak. A szövetség a segélyezésekre az összes bevételek 65%-át, az oktatásra az összes bevételek 18%-át fordította. Ez a két tétel az összes bevételek 83%-át képezi. A szövetség a nagy krízis ellenére egy tagtól sem tagadta meg a munkanélküli segélyt. A szövetségnek jelenleg 113 rendszeren működő szakosztálya és helyi csoportja van. A 18 csoport a vidéki hatóságok erőszakos üldözése miatt megszűnt. 12 csoport működését a csoport felfüggesztésével megátoltak. A csoportok tagjai azonban megmaradtak a szövetség kötelékében és a központba fizetik a járulékot.

A festőmunkások szövetségének jelentése nem olyan örömdetes, mint a többi szövetségé. A közművesek és ácsok kizárása folytán a festők nagy munkanélküliségnek voltak kitéve és ez a körülmény befolyásolta a szövetséget. Így a szövetség bevétele 1906-ban 29.032 és 1907-ben csak 16.800 korona volt. Mindamellett a szövetség 2233 koronát költött könyvtárai berendezésére, a tagok segélyezésére pedig 2198 koronát.

A fuvaripari munkások szakegyesülete igen szép és terjedelmes (45 oldal) jelentésben számol be működéséről. A jelentés nemcsak az utóbbi évről mutatja be az adatokat, hanem a fuvaripari munkások szervezkedésének 10 évi történetét ismerteti. Nagy és nehéz küzdelmeken mentek keresztül a fuvaripari munkások, de a szervezkedés terén elért eredmények nagyszerűek. De szóljanak a számok: Az 1905. év elején, amikor a fuvarozó munkások bucsut mondtak a hazafias iránynak, összesen 42 tagja volt az egyesületnek. Két esztendő alatt a taglétszám felszaporodott 3693 jogos beiratkozott tagra. Legnagyobb a fejlődés 1907-ben. Ugyanis 2632 új tag iratkozott be az egyesületbe és 338 tag lépett át más szervezetből. 1907-ben tagsági járulékból befolyt 48.571 korona. Ebből átlag egyegy hétre esik 934 korona, ami megfelel átlag 2335 heti tagjáruléknak. A rendes jogos tagság is nagyobb volt ennél, mivel sokan vannak, akik több hetet együtt fizetnek. És azt, aki 10 héten alul van hátralékban, még a taglétszámba kell számítani. A jelentés azután beszámol a fuvaripari munkások harcairól. Ezekből is kitűnik, hogy a tagok nem hiába fizetik a szervezeti járulékot, mert a munkabérek emelkedésében ezt busán visszakapták.

A grafikai segédmunkások jelentése szerint az egyesület taglétszáma a múlt évben 460 volt, 513-ra emelkedett. Az egyesületi vagyon pedig 1944 koronával gyarapodott, úgy hogy a vagyon az 1907. év végén 8056 koronát tesz. Az egyesületi közvetítés is szépen működött, 788 esetben közvetített munkást, munkanélküli segélyre az egyesület 1656 koronát fordított.

A «Senefelder»-egyesület szintén szép és tartalmas füzetben számol be a múlt évi működéséről. Az egyesület tagállománya a tavalyihoz képest ke-

veset változott. Az év végén 490 tagja volt az egyesületnek. De a kevés taglétszámú egyesület óriási összegeket fordít a tagok segélyezésére. Így betegsegélyre 11.978, munkanélküli segélyre 10.889 koronát fordított. Az egyesület vagyona az év elején 49.724 korona volt.

A vasúti munkások szövetsége 1907-ben 50.281 koronát fordított a tagok művelődésére. Ugyanis ennyibe került a szaklapja, de ezenkívül könyvtárak berendezésére és felolvasásokra is fordított 450 koronát. Rendkívüli segélyre 4746 és jogvédelemre 1734 koronát adott ki.

A budapesti vas- és fém munkások szervező bizottságai együttes ülésen elhatározták, hogy az ellentállási járulékot 1908 március hó 1-től fogva heti 20 fillérben fizetik. Erre az elhatározásra a gyárosok provokációi késztették a munkásokat, az elvtársak érzik, hogy nagy harcok előtt állanak és a küzdelem első kelléke a jól megtöltött ellentállási pénztár. A vas- és fém munkások különben már a múlt évben is közel 150.000 koronát fordítottak a sztrájkolók és kizártak segélyezésére. A budapesti határozathoz biztosan csatlakozni fognak a vidéki munkások is. Ez lesz a legszebb válasz, amit a munkások az uszítószövegeteknek adhatnak.

SZOCIÁLIS SZEMLE.

A hétfői balesetekről azt állítottam lapunk múlt számában az absztinens antialkoholistákkal szemben, hogy azoknak nagy aránya nem az alkohol hatásának, hanem annak tudható be, hogy a munkás kijön a munka gyakorlatából. Bizonyítottam ezt az igazságot azzal, hogy ünnep után az átlagnál kisebb a balesetek száma, minthogy akkor rendesen félnapon át tart a munka. Az Absztinens legutóbbi száma ezzel ellentétben azt állítja, hogy a hétfői balesetek összességét az alkohol okozza. Ez nyilvánvalóan nem igaz, hiszen akkor hétfőn nem érvényesülnének azok a ható okok, amelyek pl. szerdán és csütörtökön is előidéznek «baleseteket». A «balesetek» felelősségének a nem-absztinens munkásokra való hárításában annyira megy az Absztinens, hogy tagadja a munkásoknak ünnepnapra szesz-fogyasztását. Hasonló tulbuzgóságot azt állítani, hogy a német elvtársak a hétfői balesetekről nem nyilvánítanak az enyémekkel közös véleményt. A cikk így végződik:

«A hétfői baleseteket egyszerűen annak a rovására írja, hogy a munkás vasárnap kijön a munka gyakorlatából, szép, szép; de hát akkor miért törjük magunkat a heti egy szünnaphoz, mikor e pihenő az összes balesetek 16-75%-át követelik ellenértékül. Hisz ez akkor nagyobb népgyilkosság volna, mint amelyet velünk egyetértve, az alkohol rovására ír a cikk írója. Hát nem is így van ez. A munkás ünnepnap után józanul, kipihenve lát munkához és megáltszik a friss ivóvíz meg a pihenő hatása. A balesetek aránya a fenti statisztika szerint majdnem felénnyel száll alá.

Ugyebár, szép kis ára van a pihenőnek, nem az a rettenetes gyilkos, mint aminőnek a fenti cikk feltüntetni szeretné.»

Szóval szerintem (ha jól értelmezem az utolsó mondat rejtvényét, így állítja ff.) el kell törölni a vasárnap szünetet, mert azalatt a munkás kijön a munka gyakorlatából, könnyebben éri baleset, mint máskor. Szép. Ez az argumentum úgy hangzik, mintha én azt állítanám, hogy az absztinensek azért hangoztatják a munkásoknak nagy alkohol-kiadásait, mert leakarják szállíttatni a keresetet annyi %-kal,

amennyit a munkás alkoholra kiad. Hiszen akkor a tőkés, aki az alkoholkadások %-a erejéig leszállítja a bért, valóságos jótévője a munkásoknak! — En azonban nem insznuálok és nem csinálok ilyen kényszeredett argumentumokat, csak azt gondolom: maguk az absztinensek is megtalálhatnák a munkagyakorlat elvesztésének ellenszerét a hétfő délelőtti munkateljesítmény leszállításában.

Ismétlem, amit a multkor írtam: az absztinenseknek fölösleges oly érveket keresniök, amelyek a kapitalistáknak kellemesek és ezenfelül — helytelenek. (be)

A házbéruzsora és a munkásszervezetek. A munkásszervezetekelnőkei és titkárai értekezletet tartottak, melyen többek között a lakbéruzsorával is foglalkoztak. Az értekezlet elhatározta, hogy a szakszervezeti tanács és a szociáldemokrata párt által az uszorások ellen indított akciót teljes erővel támogatja. Az értekezlet kötelességévé teszi a nagyobb szakmáknak, hogy egymásután tartsanak nyilvános gyűléseket, melyeken a lakás- és élelmiszeruzsora ügyében hozzanak határozatokat és ezeket terjesztik a fővárosi tanácshoz. A szervezetek vezetőségei ugyan meggyőződtek arról, hogy a főváros képviselőtestülete nem akar segíteni a lakosság bajain, mivel e testület nagyrésze háztulajdonosokból áll, vagyis olyan emberekből, akik anyagiilag érdekelve vannak abban, hogy a nép nyuzassék. De a szervezetek vezetőségei kötelességüknek tartják a lakosságot figyelmeztetni, hogy az uszora folytán a munkások kényszerítve lesznek magasabb munkabérekért követelni és ha szükséges ezek érdekében sztrájkmozgalmakat indítani. Ezek következményeiert a felelősség azokra hárul, akiknek módjuknak lett volna az uszorások garázdálkodását megszüntetni, de mivel a saját érdeküket többre becsülik a közérdeknel, ezt eddig nem tették. Az értekezlet felhívja továbbá a kerületi pártszervezeteket, hogy a házi agitáció révén teljes erővel támogassák a szakszervezeti tanács és a szociáldemokrata pártvezetőség, valamint a lakók által indított harcot. Megemlítjük még, hogy a szakszervezeti tanács és a szociáldemokrata párt több százezer példányban röpiratot bocsátott ki, mely az uszorások gázságait tárgyalja.

Kenyérfogyasztás az európai országokban. Érdekes statisztikai összehasonlítást közöl Sunborg statisztikus arról, hogy fejenként mennyi kenyérfogyasztás jut az európai népekre. Szerinte 1890-ig a franciák voltak a legnagyobb kenyérfogyasztók, amennyiben évenként minden francia 258 kg. kenyeret fogyasztott el. Második helyen a dánok szerepeltek, akiknél minden főre 256 kg. kenyérfogyasztás jutott. Ezután Belgium következett 240 kilogrammal, Németország is jó fogyasztó, fejenként 211 kilogrammot, Svájc 205 kilogrammot, Hollandia 201 kilogrammot, Oroszország 173 kilogrammot, Magyarország 169 kilogrammot, Ausztria 155 kilogrammot, Olaszország 120 kilogrammot, Spanyolország 116 kilogrammot és legkevésbé Portugália: 105 kilogrammot fogyasztott. Manapság első helyre Dánia jutott 287 kilogrammal, ezután Belgium következik, ahol 34 kilogrammal emelkedett a fogyasztás, vagyis fejenként 274 kilogramm. Franciaországban a kenyérfogyasztás folyton alább szállt, a múlt évben 250 kilogramm volt. Németországban azonban 230 kilogrammra emelkedett. Svájcban szintén emelkedőben van, 213 kilogramm, hasonlóképpen Magyarországon is, 181 kilogramm.

Mi következik ebből a statisztikából?

Először az, hogy Magyarországon, ahol mindinkább több kenyértermény terem, aránylag kevesebb

kenyérenemű fogy. A kenyértermékek jobban szaporodnak, mint a fogyasztás. Vigasztaló némely országban az alacsony kenyérfogyasztást illetően az, hogy a kenyeret hus pótolja. Nálunk azonban oly csekély a husfogyasztás, hogy fejenként évi 181 kg. kenyér folytonos éhezését jelenti a tömegeknek. Magyarország az európai államok közt hus- és gabonakivitel tekintetében a legelsők, a fogyasztás tekintetében a legutolsók közt áll. Az a politika, amely a mezőgazdasági termékek kivitelét elősegíti — éhezésre kárhóztatja a tömegeket.

A részvénytársulatok mostanság szokták tartani közgyűléseiket, amelyen a tavalyi üzleteredményt kimutatják. A pauszálások lapok ismertetik ezeket az eredményeket. Ime egyetlen egy lappéldányból többek között a következő eredményeket irtuk össze:

A Magyar leszámítoló és pénzváltó bank 3,444.660 korona tiszta nyereség. A 400 koronás névértékű részvények után 28 korona osztalék (7%).

A Magyar villamossági részvénytársulat 1,076.000 korona tiszta nyereség. 16 korona osztalék.

A Magyar általános takarékpénztár részvénytársaság. Tiszta profit 1,479.000 korona, ami a 16 milliósi alaptőke 9-25%-os kamataja.

A Salgótarjáni kőszénbánya részvénytársaság. 4,095.000 koronányi tiszta profitjából 32 koronát fizet részvényenként.

A Pesti kereskedelmi bank részvénytársaság 9,845.000 koronányi netto profitjából 160 koronát fizet részvényenként osztalékul.

Husz milliónyi profitról számolnak be a lapok ugyanazon a napon, amelyen nyilvánosságra jutott, hogy Budapesten éhítusz pusztít!

Az éhítusz és a részvényprofit — nemcsak a véletlen hozta össze ezt a kettőt. Logikai kapcsolat van a magas osztalékok, a részvénytársasági igazgatók óriási jövedelmei s az óriási népnymor között. Ez a husz millió éppen úgy, mint a többi, a legkiméletlenebb szípolozás eredménye. Hogy csak a legnagyobb profitot produkáló két részvénytársaságot említsük:

A kereskedelmi bank igazgatósági tagjai majdnem minden munka nélkül — részvényeik osztalékán kívül — átlag 80.000 koronát kapnak évenként, míg a tisztviselői kar átlag 2400 koronát kap súlyos munkájáért.

A banktisztviselők helyzete azonban még mindig istenes pl. azoknak a rabszolgáknak sorsához képest, akik a Salgótarjáni részvénytársaság bányáiban robotolnak. Ezek a fehér rabszolgák legjobb esetben 2, ritkán 3 korona napi jövedelmet szereznek munkájukból, amely napvilágot is alig enged látniuk. Sőt ez a pénz is ritkán kerül a kezükbe: lefoglalják a helybeli, nyuzásra szánt fogyasztó szövetkezet részére. Vannak munkások, akik félévüket nem látnak egy krajcárt sem a keresetükből s folyton robotolva is ők tartoznak a részvénytársaságnak.

Ezt a husz milliót, amelyről egyetlen napon számoltak be a polgári lapok, legalább husz ezer ember nyomorából, éhségéből, munkájából szerezték meg a részvényesek abban az országban, amelyben a hajdan «morbus hungaricus»-nak, magyar betegségnek nevezett éhítusz dühöng.

Az ipartörvénytervezetről elmondjuk véleményünket lapunk más helyén, nem érdektelen azonban, hogy nemcsak mi, hanem a józan gondolkodó polgári közgazdászok is elítélik ezt a törvénytervezetet. Így Matlekovits Sándor a «Magyar Ipar» legutóbbi számában többek közt következőket írja a tervezetről:

«... A munkások munkaközvetítése ilyenképpen államosittatik, a hatóságok feladatává lesz. Mindenesetre merész idea és erős belemarkolás a munkáskérdésbe. Eltekintve attól a jogos kérdéstől, hogy az ilyen szervezet a mi közigazgatási eljárásunknál egyáltalán lehetséges-e és hogy nem nagyon drága-e, csak arra az egyre kívánjuk a figyelmet felhívni, hogy a munkások és munkaadók közt levő antagonizmusban és a szociális békéért dúló nehéz harcokban úgy a munkásoknak, mint a munkaadóknak egyik leghatalmasabb fegyvere a munkaközvetítés. Azt a bizonyítást nem kellemes küzdelmet, amely az építőiparosok és munkásaik között csaknem két év óta folyik, az építőmesterek elsősorban azzal a fegyverrel bírják, hogy csak olyan munkásokat alkalmaznak munkában, akik az építőipari ipartestületnél keresik a közvetítést; más közvetítést nem tűrnek. A munkásszakszervezetek is igen nagy értéket tulajdonítanak az ő ingyenes közvetítésüknek, mert ennek révén juttatják érvényre a szakszervezetek által követett irányzatokat. A német birodalomban a paritásos munkaközvetítést, vagyis a munkásokból és munkaadókból összeállított közvetítő hivatalokat a szociális béke egyik legbiztosabb pillérének tekintik és ha ott találunk laborsági közvetítő intézeteket is, úgy ezek szubszidiárius, de semmi esetre sem kizárólagos intézmények. A radikális államszocializmus, amely a tervezet hatósági közvetítésében érvényre jut, aligha fog konvenálni akár a munkásoknak, akár a munkaadóknak. Lényegileg semmi kifogásunk sincs állami (hatósági) közvetítő intézetek ellen, azonban ezeknek nem lehet exkluzív jellegük, nem szabad a munkaközvetítés kizárólagos jogával birniok, mert különben olyan egyenlenségek támadnak, amelyek alig lesznek legyőzhetők. A munkáskérdést nem lehet a törvényhozás parancsszavával megoldani, hanem természetének evolúciója szerint kell kezelni és ez nem tűri, hogy a közvetítő szolgálat a közvetlenül érdekelt munkások vagy munkaadók kezéből kiragadtassék. A tervezet elejétől végig az állam mindenhatóságára van alapítva. Minden szabályozva van benne és ez nálunk történik, ahol a közigazgatás alig képes a legszükségesebb intézkedéseket teljesíteni. A közigazgatás egyszerűsítését, amely után már évek óta annyit sóvárgunk, ez a tervezet bizonyára nem fogja elősegíteni. Mi, akik a szabadságot gazdasági kérdésekben mindig mint ideált becsültük, mi, akik megcsodáltuk Anglia, Franciaország és az Egyesült Államok gazdaságilag szabad, hatalmas nemzeteinek nagy eredményeit; nagy sajnálattal látjuk, hogy az új ipartörvény tervezete éppen a szabadságesszmék korlátozásának és az állami beavatkozás veszedelmes elvének alapjára van építve. A közvéleménynek és az érdekelt iparosoknak, kereskedőknek és gyárosoknak, valamint a munkásságnak a feladata, hogy a tervezetet idejében méltassák és érdekeiknek megfelelő megóvását érvényre juttassák.»

Munkakamarák Németországban. A németországi szakszervezeti kongresszuson nagy vita tárgyát képezte az a kérdés, hogy a munkások munkavagy munkáskamarákat követeljenek-e. E kétő közt az a különbség, hogy az előbbi a munkáltatók és munkások közös érdekképviselője, míg az utóbbi tisztán munkásképviselő. A szakszervezeti kongresszus azt az álláspontot foglalta el, hogy épp úgy, mint az iparosoknak, a mezőgazdák, stb.-nek, a munkásoknak is joguk van tisztán munkáserdekképviselőt követelni, vagyis a kongresszus a munkáskamarák mellett döntött. Most ellentétben ezzel, a német

birodalmi kormány törvényjavaslatot adott ki, amely paritásos alapon a munkamarák felállítását célozza. E javaslat szerint a kamarák a munkások és munkáltatók együtt tanácskoznak és ilyen módon óhajtják a fönnálló ellentéteket enyhíteni. Maga a törvényjavaslat azonban annyi igazságtalan intézkedést tartalmaz, hogy a szervezett munkások erőlyes akcióját provokálja. Németországi elvtársaink főleg kifogásolják, hogy a kamarákban nem a szakszervezetek lesznek képviselve, hanem a munkakamara kerületében létező azon iparvállalatok állandó munkásválasztmányok tagjai, amelyek a kereskedelmi kamara által képviselt iparágakhoz tartoznak, továbbá azok, akik az 1900 junius 30-iki balesetbiztosítási törvény 114. §-a értelmében a balesetbiztosítás fölött való tárgyalásra és határozathozatalra vannak hivatva. A törvényjavaslat indokolása szerint a munkakamarák főleg a következő ügyekben fognak véleményeket adni és indítványokat előterjeszteni: A vasárnapi munkaszünetről szóló törvényvel szemben engedélyezhető kivételek; munkásvédelmi rendelkezések az állam vagy a rendőri hatóságok részéről; nők és kiskorúak alkalmazásának megtiltása, vagy korlátozása a veszélyes üzemeknél; a nők és kiskorúak alkalmazását tiltó rendelkezések alól engedélyezhető kivételek; a gyárakról szóló határozmányok kiterjesztése kisipari üzemekre; a munkaközvetítés ellátása; a munkások ingyenes jogvédelme; biztosítás a munkanélküliség eseteire; különvonatok munkások részére; olcsó munkáslakások építése; a munkafeltételek elvi szabályozása; a munkabér fizetési napja; az akkordmunka; a szombat délutáni munka; a szabadságidő szabályozása. A törvényjavaslat nagy elkeseredést szült németországi elvtársaink körében és a szociáldemokrata párt képviselői mindent elkövetnek, hogy a javaslat tervezett alakban ne váljék törvénygyé.

ÉRTESÍTÉSEK.

Szakszervezeti választmány. Mindazon önálló szervezetek, melyek még nem választottak tagokat a szakszervezeti választmányba, felhivatnak, hogy ezt haladéktalanul tegyék meg. A kongresszuson elfogadott szabályzat szerint minden ezer tag után 1—1 kiküldött választandó. A kiküldöttek nevei és lakcímei a szakszervezeti tanács titkárságához küldendők be.

Az önálló szakszervezetek vezetőségei felkéretnek, hogy a kézhez kapott statisztikai ivatek március hó 5-ig okvetlenül küldjék vissza, mert különben a szervezetük a nyilvánosság számára készülő kimutatásból kimarad. Ha valamely önálló szervezet tévedésből nem kapott volna ivateket, úgy ezt haladéktalanul jelentse a titkárságnak. Az ivatek pontos kitöltése elsörendű érdeke a szakszervezeteknek. Az ivatek nyomán összefoglalt képet kívánunk nyújtani szakegyesületeink anyagi erejéről, működéséről és a mult évben lefolyt sztrájkmozgalmairól. Ismételve kérjük tehát az ivatek gyors és pontos kitöltését.

Szakszervezeti bizottságok. A szakszervezeti kongresszus határozata szerint egymásután alakulnak a vidéki szakszervezeti bizottságok. Legutóbb Brassóban, Nyíregyházán, Pozsonyban, Ujvidéken, Segesváron és Hódmezővásárhelyen alakultak ilyen bizottságok. A hódmezővásárhelyi bizottság tisztikara a következő: elnök Olasz Sándor; jegyző

Diószegi János; pénztáros Barsi János; titkár Tóth Imre.

A brassói bizottságba választottak: elnök és levelező Finna Béla; jegyző Andok István; pénztáros Brankován János; bizottsági tagok: Darkó Jakab, Poluczky J., Knapp N., Márton T., Szekes N., Káti L., Székely F., Dobra L., Teil F., Lovas N. és Klein J. elvtársak.

A pozsonyi bizottságba választottak: Maszár Ágoston elnök, Pocsiszk János pénztáros, Wittich Pál jegyző.

A segesvári szakszervezeti bizottságba választottak: elnök Henning Mihály, alelnök Weber András, titkár Knaller Győző, pénztáros Barabás Ferenc. ellenőrök Kamla Brunó, Porsche Emil és Hientz András, póttagok Bonfert Viktor, Reschner Johann, Kapper János, Bálint Balázs, Wolf József és Lutsch Márton.

Az ujjvidéki bizottságba választottak: Müller Gáspár elnök, Zsivánovits Gábor titkár, Varsányi János pénztáros, Pótczoki János könyvtáros, Renner Mihály, Lázár Pál és Heitvogel László bizottsági tagok, Bischof Jakab, Béres Imre és Gerner Mihály ellenőrök.

A szervezetek figyelmébe! A Népszava könyverkeskedés kiadásában 112 oldalra terjedő könyv jelent meg, mely a magyarországi szakszervezeti mozgalom három évi küzdelmeit és vívmányait tárja elénk. Gazdag statisztikai kimutatásban mutatja be, hogyan fejlődtek szervezetek. Megláthatjuk, hogy a munkáltatók erőlködése és a hatóságok tulkapásai nem voltak képesek szervezeteinket megsemmisíteni. A könyv első része a magyarországi szakszervezeti tanács jelentését, második része pedig a január 5., 6. és 7-ikén tartott IV-ik szakszervezeti kongresszus tartalmas jegyzőkönyvét közli. Ugy a szakszervezeti tanács jelentése, mint a kongresszus jegyzőkönyve rendkívül tanulságos. Mindazok, akik a szakszervezeti mozgalomban részt vettek, akik végig küzdöttek az utóbbi években lezajlott óriási gazdasági harcokat, a most megjelenő könyvben a fáradozásuk és küzdelmeik eredményét találják. Miután Magyarországon a szakszervezeti irodalom ugyis hiányos, feltétlenül szükséges, hogy az elvtársak rendeljék meg ezt a könyvet. Különösen szükséges, sőt kötelessége minden szervezetnek, hogy könyvtáraik számára néhány példányt rendeljenek meg és így tegyék lehetővé, hogy azok a munkások is olvassák ezt a könyvet, akik most, munkapangás idején, nincsenek abban a helyzetben, hogy könyvvásárlásokat eszközöljenek. A könyv címe: A Szakszervezeti mozgalom Magyarországon 1904—1907. Kapható a Népszava könyverkeskedésben 80 fillérért.

Nyugtázások. Január és február hónapokban befolyt járulékok: Uveg- és porcellánmunkások 5'24, Vasuti munkások 80—, Könyvnyomdászok 210'23, Kávéfőzők 24'82, Ácsok 95'40, Szabókiiparosok 4'18, Mintakészítők 19'90, Bőrmunkások 37'40, Bőrröndösök és szijgyártók 25'32, Teherszállítók 140—, Sütők 24—, Aranyművesek 26'22, Textilmunkások 23'28, Keztyűsök 5'96, Molnárok és malommunkások 153'52, Könyvkötők 124—, Gabonamunkások 35'64.

Kalaposok számára befolyt segélyek: Kefekötők 10—, Budapesti ácsok 20—, Kárpitosok 20—, Szabómunkások 50—, Könyvkötők 50—, Molnárok és malommunkások 50—, Kávéssegédek 50—, Bőrröndösök és szijgyártók 25—, Elelmezési munkások 30—, Kőfaragók 50—, Asztalosok (közvetlenül átszolgálva) 50—, összesen 405 korona.